

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης : 253/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίαση της 12^{ης} Οκτωβρίου 2016

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Αδαμαντία Καπετανάκη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Ευσταθία Τσαούση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία Βλάσση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμ. Ερωτήματος : Το με αριθμ. πρωτ. Δ ΕΙΣΠΡ. Β 1166165 ΕΞ 2015 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών - Γενική Γραμματείας Φορολογικών Εσόδων - Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης-Διεύθυνση Εισπράξεων .

Περίληψη Ερωτήματος : Ερωτάται, αν η Διοίκηση υποχρεούται να επιστρέψει το προϊόν κατάσχεσης , που επιβλήθηκε σε πιστωτικό ίδρυμα μετά το θάνατο του υπόχρεου και αποδόθηκε για την εξόφληση πολεοδομικού προστίμου, το οποίο τελεί υπό αναστολή, ενόψει της διάταξης της παρ.8, του άρθρου 24 του Ν.4178/2013, στην οποία ορίζεται ότι καταβληθέντα ποσά ανεξαρτήτως της αιτίας καταβολής δεν αναζητούνται.

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης ερωτάται ,περαιτέρω ,σε ποιόν θα γίνει η επιστροφή: α) στον τηρούμενο στην Τράπεζα Π. πολυμορφικό λογαριασμό, από τον οποίο αντλήθηκε και αποδόθηκε το ποσό , β)στον αιτούντα την επιστροφή και συνδικαιούχο, όπως υποστηρίζει, του συγκεκριμένου πολυμορφικού λογαριασμού, γ)στους κληρονόμους της θανούσας ,και κατά το ποσοστό της κληρονομικής μερίδας εκάστου κληρονόμου.

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους(Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Η Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, αρμόδια για την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών ,συνολικού ποσού 43.464,50 ευρώ (κεφάλαιο 38.614,90 + προσαυξήσεις 4.849,60 ευρώ) ,της Σ.Α., προερχομένων α) από πρόστιμο Πολεοδομίας ,ποσού κεφ.34.650,00 ευρώ, που βεβαιώθηκε με Αριθμό Τριπλότυπης Βεβαίωσης (Α.Τ.Β.) 6826/26.10.2011, μετά την αποστολή του υπ' αριθμ. 10536/26-9-2011 χρηματικού καταλόγου της Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Μαρκόπουλου και β) Φόρο Ακίνητης Περιουσίας(Φ.Α.Π.) οικονομικού έτους 2010, που βεβαιώθηκε με Α.Τ.Β.86001/30-11-2012 ,ποσού κεφ.3.964,90 ευρώ, πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, εξέδωσε κατασχετήρια στα χέρια τρίτων, μεταξύ των οποίων και το υπ αριθμ.34166/1659/20.6.2013 στα χέρια της Τράπεζας Π., ως τρίτης. Το κατασχετήριο επιδόθηκε στα χέρια της ανωτέρω Τράπεζας στις 14-11-2013, αναφορικά με το οποίο η τρίτη κατέθεσε ,εμπρόθεσμα ,την υπ αριθμ.81912/22-11-2013 αρνητική δήλωση για το σύνολο των οφειλετών του κατασχετηρίου. Κατά της δήλωσης της Τράπεζας δεν ασκήθηκε ανακοπή από το Ελληνικό Δημόσιο

Εν συνεχεία, η Τράπεζα Π. υπέβαλε ενώπιον της Γραμματείας του Ειρηνοδικείου Αθηνών ,την υπ αριθμ.4142/10-1-2014 διορθωτική /συμπληρωματική δήλωση ,με την οποία διόρθωσε, εκπρόθεσμα, την αρχική 81912/22-11-2013 αρνητική δήλωσή της, δηλώνοντας ότι στο κατάστημα 2103 ,Ακτής Μιαούλη της Τραπεζής Π. ,κατά τον χρόνο επίδοσης του κατασχετηρίου ,υφίστατο πολυμορφικός λογαριασμός ,με αριθμό 5103001581041, με δύο δικαιούχους και απέδωσε στις 31-1-2014, με γραμμάτιο συμψηφισμού από την Δ.Ο.Υ. Α' Αθηνών στην Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς ,το ποσόν των 40.536,09 ευρώ ,το οποίο πιστώθηκε στο υπόλοιπο του , κατά το κατασχετήριο ,οφειλόμενου, πολεοδομικού προστίμου (κεφ.33.683,98 + προσ.6.852,11).

Επίσης , η Τράπεζα Η., στις 29-11-2013 , βάσει άλλου κατασχετηρίου, που επιδόθηκε στα χέρια της, ως τρίτης, απέδωσε το συνολικό ποσόν των 1197,87 ευρώ, το οποίο πιστώθηκε στην οφειλή του περιλαμβανόμενου στο κατασχετήριο Πολεοδομικού προστίμου (κεφ.966,02 + προσ. 231,85).

Σημειώνεται ,ότι στις 26-6-2013 κατεβλήθη το ποσόν των 4.334,96 ευρώ (κεφ.3964,90 + προσ. 370,06) στο Τμήμα Εσόδων της Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, προς εξόφληση του περιλαμβανόμενου στο κατασχετήριο Φ.Α.Π. ,οικ. έτους 2010.

Η ανωτέρω οφειλέτης είχε ήδη αποβιώσει στις 30-6-2012 και οι υπόχρεοι κληρονόμοι δήλωσαν τον θάνατό της ,στο Τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. με την υπ' αριθμ. 11026/2-12-

2013 δήλωση . Ο αιτών σύζυγος της αποβιώσασας είχε γνωστοποιήσει ,με το υπ' αριθμ. πρωτοκόλλου 38202/16-10-2012 έγγραφό του ,προς το Δικαστικό Τμήμα της Δ.Ο.Υ. το θάνατο της συζύγου του, με αφορμή ειδοποίηση ληξιπροθέσμου οφειλής στο όνομά της, εκδοθείσα από την Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς . Με το έγγραφο αυτό γνωστοποίησε πληροφορίες , σχετικές με τη διαδικασία τακτοποίησης του οφειλόμενου πολεοδομικού προστίμου.

Η από 21/2/2012 ιδιόγραφη διαθήκη της κληρονομουμένης κηρύχθηκε κυρία με την υπ αρ. 1614/2012 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών.Με αυτή τη διαθήκη ορίσθηκε επικαρπωτής για το ακίνητο που είχε τις αυθαίρετες κατασκευές ο ως άνω αιτών , ως ψιλοί δε κύριοι οι υιοί της Κ. και Ι. Α..

Η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Μαρκόπουλου Αττικής απέστειλε προς την Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς την υπ' αριθμ. 10995/26-11-2013 απόφαση , περί «αναστολής είσπραξης του ανείσπρακτου ποσού >> που βεβαιώθηκε με τον υπ αριθμ. 10536/26.9.2011 χρηματικό κατάλογο της ίδιας Υπηρεσίας, σε βάρος της Σ.Α., μέχρι 20-8-2017, μετά την από 20-11-2013 με αριθμ. πρωτ.10995 αίτηση του ιδιοκτήτη.

Ακολούθως , η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Μαρκόπουλου Μεσογαίας Αττικής με το υπ' αριθμ. πρωτ.3215/6-5-2014 έγγραφό της ,που περιήλθε στην Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς με αριθμ. πρωτ.28076/19-5-2014 ,αποφάσισε τη διαγραφή του ανείσπρακτου ποσού προστίμου (αφού έλαβε υπόψη τις από 6-3-2014 υπεύθυνες δηλώσεις των ως άνω Ι. και Ν Α. ότι τα πρόστιμα ,των οποίων ζητήθηκε η διαγραφή αφορούν αυθαίρετες κατασκευές οι οποίες έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.4178/2013 και ότι έχει καταβληθεί το σύνολο του ενιαίου ειδικού προστίμου).

Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει εάν με την κατάσχεση και απόδοση από την Τράπεζα του οικείου χρηματικού ποσού ,πραγματοποιήθηκε η εξόφληση του ενιαίου ειδικού προστίμου , του οποίου η καταβολή αποτέλεσε αναγκαία προϋπόθεση εκδόσεως της ανωτέρω απόφασης διαγραφής προστίμου της Υπηρεσίας Δόμησης. Στις 10.10.2016 ο αιτών απέστειλε βεβαίωση περαίωσης της διαδικασίας υπαγωγής στο Ν. 4178/2013 ,από την οποία προκύπτει η πλήρης εξόφληση, με αναφορά των κωδικών πληρωμής και των στοιχείων συναλλαγής. Από τη βεβαίωση αυτή δεν συνάγεται ότι η πληρωμή του ενιαίου ειδικού τέλους πραγματοποιήθηκε με την, υπ' αριθμ.34166/1659/20.6.2013, κατάσχεση της Δ.Ο.Υ. ,στα χέρια της Τράπεζας Π., ως τρίτης.

Ήδη , ο Ν. Α., σύζυγος της αποβιώσασας οφειλέτιδας του Δημοσίου Σ.Α., υπέβαλε α)την υπ' αριθμ. πρωτ.59516/20-12-2013 αίτησή του προς την Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, με την οποία ζήτησε την άρση των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης που εκδόθηκαν από την εν λόγω Δ.Ο.Υ. για την είσπραξη των οφειλών της θανούσας ,στις 30-6-2012 συζύγου του, λόγω του ότι η οφειλέτης είχε ήδη αποβιώσει κατά τον χρόνο εκδόσεως του κατασχετηρίου, είχε

εξοφληθεί ο περιλαμβανόμενος στο κατασχετήριο Φ.Α.Π. οικ. έτους 2010 και είχε ανασταλεί με απόφαση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Μαρκόπουλου η είσπραξη του οφειλόμενου και περιλαμβανόμενου στο κατασχετήριο πολεοδομικού προστίμου και β) την υπ' αριθμ. πρωτ.21523/30-4-2015 αίτησή του προς την ανωτέρω Δ.Ο.Υ. ,με την οποία ζητεί να επιστραφούν τα χρήματα που καταβλήθηκαν , κατά τον ισχυρισμό του αχρεωστήτως ,από τον υπ' αριθμ.5103-001581-041 τραπεζικό λογαριασμό της Τράπεζας Π.,τον οποίο διατηρούσε από κοινού με την σύζυγό του Σ. Α., για οφειλή της τελευταίας από πολεοδομικό πρόστιμο , δοθέντος ότι πριν από την απόδοση των χρημάτων αφενός είχε ενημερώσει, για το θάνατο της υπόχρεης συζύγου του και αφετέρου η είσπραξη του προστίμου ανεστάλη με την από 26-11-2013 υπ αριθμό πρωτοκόλλου 10995/2013 απόφαση της Πολεοδομίας Μαρκόπουλου, ήτοι πριν από την απόδοση των εν λόγω χρημάτων.

-II- Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στα άρθρα 30 ,30^Α και 34 , του ΚΕΔΕ(Ν.Δ. 356/1974,Α'90/1974), όπως τροποποιήθηκαν με την παρ.2 ,άρθρ.67 Ν.3842/2010(ΦΕΚ Α' 58/23.4.2010)και με την παράγραφο Α υποπαρ.2 ,άρθρου τρίτου Ν.4254/2014,)ΦΕΚ Α' 85/7.4.2014) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 30 «1. Η κατάσχεσις εις χείρας τρίτων των εις χείρας αυτών ευρισκομένων χρημάτων, καρπών και άλλων κινητών πραγμάτων του οφειλέτου του Δημοσίου ή των οφειλομένων εν γένει προς αυτό, ενεργείται υπό του Διευθυντού του Δημοσίου Ταμείου διά κατασχετηρίου εγγράφου μη κοινοποιουμένου εις τον οφειλέτην, περιέχοντος δε : α) το όνομα, επώνυμον, όνομα πατρός του οφειλέτου, β) το ονοματεπώνυμον του τρίτου εις χείρας του οποίου επιβάλλεται η κατάσχεσις, γ) πίνακα χρεών του οφειλέτου και δ)χρονολογίαν και υπογραφήν του Διευθυντού του Δημοσίου Ταμείου. 2. Διά του κατασχετηρίου εγγράφου προσκαλείται ο τρίτος όπως τα μεν υπ' αυτού εις τον οφειλέτην του Δημοσίου οφειλόμενα χρήματα, καταθέση εντός οκτώ ημερών εις το Δημόσιον Ταμείον, τα δε παρ' αυτό ευρισκόμενα κινητά πράγματα παραδώση εις τον εν τω κατασχετηρίω οριζόμενον αιμιβολαιογράφον ή φύλακα, εφαρμοζομένων περαιτέρω των εν άρθροις 14 -19 και επόμενα του παρόντος Ν. Διατάγματος οριζόμενα. ».

Άρθρο 30^Α « Ειδικά για κατασχέσεις απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων, το κατασχετήριο έγγραφο κοινοποιείται στο κεντρικό κατάστημα ή σε οποιοδήποτε υποκατάστημα αυτών και μπορεί να περιέχει πολλούς οφειλέτες του Δημοσίου. Στο κατασχετήριο αυτό έγγραφο επισυνάπτεται για τον κάθε οφειλέτη πίνακας στον οποίο αναφέρεται το είδος και το ποσό κάθε οφειλής, ως και ο αριθμός και η χρονολογία βεβαίωσης της. Η δήλωση του πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του

άρθρου 32, γίνεται κοινή για όλους τους οφειλέτες του κατασχετηρίου εγγράφου και συνοδεύεται απαραίτητα από παραστατικό κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού του κάθε οφειλέτη για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ημερών πριν την ημερομηνία επίδοσης του κατασχετηρίου εγγράφου και μιας ημέρας μετά από αυτήν, άλλως θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ δήλωση. Η απόδοση των ποσών στην υπηρεσία που επέβαλε την κατάσχεση γίνεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της δήλωσης του πιστωτικού ιδρύματος. Οι διατάξεις των άρθρων 87 και 88 του ν.δ. 17.7/13.8.1923 (ΦΕΚ 224 Α') δεν εφαρμόζονται. Για την ανωτέρω διαδικασία δεν καταβάλλονται έξοδα.....».

Άρθρον 34. « Ανακοπήν κατά της δηλώσεως ασκεί ο Διευθυντής του Δημοσίου Ταμείου, εντός μηνός από της κοινοποιήσεως της δηλώσεως ή από της περιελεύσεως αυτώ της εκθέσεως της ενώπιον του Ειρηνοδίκου γενομένης δηλώσεως. Η ανακοπή εισάγεται και εκδικάζεται κατά τα εν άρθρω 986 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας οριζόμενα. ».

Β.3. Το άρθρο 1901 Α.Κ. ορίζει τα εξής: « Ο κληρονόμος ευθύνεται και με τη δική του περιουσία για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας. Οι κληροδοσίες και οι τρόποι εκπληρώνονται μετά τις λοιπές υποχρεώσεις. ».

Γ4. Στα άρθρα 20 , 24 , 25 και 30 του Ν.4178/2013 ~~Α~~ Αντιμετώπιση της Αυθαίρετης Δόμησης - Περιβαλλοντικό Ισοζύγιο και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α'174/2013) , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 , παρ.14 Ν.4258/2014, (ΦΕΚ Α' 94/14.4.2014) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 20 *«Καταβληθέντα ποσά προστίμων ανέγερσης και διατήρησης καθώς και καταβληθέντα ποσά ειδικών προστίμων διατήρησης, συμψηφίζονται με το ποσό του ενιαίου ειδικού προστίμου. Τα καταβληθέντα ποσά αφαιρούνται από την τελευταία δόση και τις αμέσως προηγούμενες χρονικά έως ότου ολοκληρωθεί ο συμψηφισμός. Σε περίπτωση που μετά τον ως άνω υπολογισμό, προκύπτει ότι τα ήδη καταβληθέντα ποσά υπερβαίνουν το ποσό του προστίμου, με βάση τις διατάξεις του παρόντος δεν αναζητούνται...».*

Άρθρο 24 «1. Για αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις, για τις οποίες υποβλήθηκαν τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, αναστέλλεται η επιβολή προστίμων και κάθε διαδικασία επιβολής κυρώσεων, καθώς και η είσπραξη ήδη βεβαιωθέντων προστίμων από τις Δ.Ο.Υ. και το Ι.ΚΑ, μέχρι την παρέλευση της προθεσμίας εξόφλησης των προστίμων. Επιτρέπεται η σύνδεση των κτιρίων αυτών με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας και η λήψη βεβαίωσης χώρου κύριας χρήσης, μετά την καταβολή τουλάχιστον της πρώτης δόσης του ενιαίου ειδικού προστίμου, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.....8. Για τις αυθαίρετες κατασκευές και αλλαγές χρήσης προ τις 28.7.2011, που εξαιρούνται της επιβολής κυρώσεων με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή

εξαιρέθηκαν της επιβολής κυρώσεων με βάση τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α' 209), δεν οφείλονται αναδρομικά [βεβαιωμένες] ασφαλιστικές εισφορές (ΙΚΑ κλπ.) και οποιοσδήποτε φόρος, καθώς και οποιασδήποτε μορφής πρόστιμα και τέλη, όπως το τέλος ακίνητης περιουσίας, καθαριότητας, φωτισμού και δυνητικά ανταποδοτικά τέλη. Τυχόν ήδη καταβληθέντες φόροι, τέλη και πρόστιμα δεν αναζητούνται. ».

Άρθρο 25«3. Ανείσπρακτα βεβαιωθέντα ποσά προστίμων, ανέγερσης και διατήρησης, διαγράφονται μετά την ολοσχερή εξόφληση του ενιαίου ειδικού προστίμου. Για τη διαγραφή των προστίμων ή την ενημέρωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής, για την αναστολή είσπραξής τους, υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης αίτηση του ενδιαφερομένου, η οποία συνοδεύεται από:

α) τη βεβαίωση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος και εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου, β) υπεύθυνη δήλωση ότι τα πρόστιμα, των οποίων ζητείται η διαγραφή, αφορούν στο ακίνητο, το οποίο έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος.

Η Υπηρεσία Δόμησης εκδίδει πράξη με την οποία ακυρώνει τον οικείο χρηματικό κατάλογο ή την πράξη επιβολής προστίμου και την αποστέλλει με το αντίστοιχο ατομικό Φύλλο Έκπτωσης στην αρμόδια φορολογική αρχή, εντός δεκαπέντε (15) ημερών σε περίπτωση που τα πρόστιμα έχουν βεβαιωθεί και φορολογικά, προκειμένου η φορολογική αρχή να διαγράψει κάθε σχετική πράξη (ταμειακή βεβαίωση), που έχει ως νόμιμο έρεισμα το χρηματικό κατάλογο ή την πράξη επιβολής προστίμου. Αντίστοιχα, μετά την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος η Υπηρεσία Δόμησης εκδίδει πράξη αναστολής είσπραξης των ήδη βεβαιωθέντων στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. προστίμων και την αποστέλλει στην αρμόδια φορολογική αρχή εντός δεκαπέντε (15) ημερών. Στην εν λόγω πράξη ορίζεται υποχρεωτικά η καταληκτική ημερομηνία αναστολής, σύμφωνα με την αντίστοιχη καταληκτική ημερομηνία εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου στην πράξη υπαγωγής. ».

Άρθρο 30 παρ.8 «Τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου περί «Αναστολής Επιβολής Κυρώσεων και Είσπραξης Προστίμων» και στην παράγραφο 3 του άρθρου 25 «Ενέργειες αρμοδίων Υπηρεσιών» εφαρμόζονται και για τα βεβαιωμένα στις Δ.Ο.Υ. πρόστιμα των αυθαιρέτων που υπήχθησαν στις διατάξεις του ν. 4014/2011».

III. ΑΝΑΛΥΣΗ- ΕΡΜΗΝΕΙΑ

5 Από τη διατύπωση των ανωτέρω διατάξεων και την ερμηνεία τους, αυτοτελώς και σε συνδυασμό και αντιπαραβολή μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα :

Σε αντίθεση με τα ισχύοντα επί κοινής κατασχέσεως του ΚΠολΔ ,όπου η αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσης απαιτήσεως επέρχεται μετά την παρέλευση οκτώ (8) ημερών από την επιβολή τις κατασχέσεως, επί διοικητικής κατασχέσεως εις χείρας τρίτου ,των

άρθρων 30 επ. του ΚΕΔΕ, η αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως επέρχεται διά της επιβολής της κατασχέσεως, ήτοι από την κοινοποίηση του κατασχετηρίου εγγράφου στον τρίτο (πρβλ. ΑΠ 1540/2000 ΕΛΔ 2001,1298, Μπρίνιας, «Διοικητική Εκτέλεση», τόμος Β', σελ. 535, ΑΠ Ολ 3/1993 ΝοΒ 1995,223) και τελεί υπό την αίρεση της καταφατικής δήλωσης του τρίτου ή της δικαστικής αποδοχής ανακοπής κατά της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου (ΟΛΝΣΚ 341/2014, ΑΠ 688/2010 , ΑΠ 186/2001 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1540/2000, , ΕφΑ 5582/2011, ΕφΑ 1022/2008, Ι. Μπρίνια, ο.π., άρθρο 988, παρ. 475, σελ. 1434 και παρ. 475α, σελ. 1438,). Η εκχώρηση αυτή δεν επιφέρει, πριν την είσπραξη της εκχωρηθείσας απαιτήσεως, την ικανοποίηση της απαιτήσεως του κατασχόντος Δημοσίου κατά του καθ' ου η κατάσχεση, άρα με την έννοια αυτή η ενοχή του τρίτου είναι πρόσθετη.

Ειδικότερα από τις διατάξεις των άρθρων 30, 30Α, 30Β, και 32 του ΚΕΔΕ, προκύπτει, ότι προκειμένου ειδικά για κατασχέσεις που πραγματοποιούνται στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων ως τρίτων, συντάσσεται κατασχετήριο έγγραφο, κοινοποιούμενο στον τρίτο και όχι στον οφειλέτη (βλ. Σ.Τ.Ε.2080/2014).

Από την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο (Τράπεζα) τελειούται η κατάσχεση και παράγει τις συνέπειές της. (Ι. Μπρίνια, Αναγκαστική εκτέλεση, Τόμος Τρίτος, Κατάσχεσις εις χείρας τρίτου, Β' Έκδοση στο άρθρο 983 Κ.Πολ.Δ παρ. 449) .

Η επιβληθείσα κατάσχεση εις χείρας τρίτου, μετά τον θάνατο του καθ' ου η κατάσχεση, είναι ανυπόστατη(ΓΝ.ΝΣΚ 57/2006), ως στρεφόμενη κατ' ανυπάρκτου προσώπου κατά το χρόνο εκδόσεως και κοινοποιήσεώς της . Η ελαττωματικότητα αυτή, επί ανυπάρκτου ή ανυποστάτου αναγκαστικής εκτελέσεως, δεν ανάγεται στη διαδικασία ή τον τύπο μιας ή περισσότερων διαδικαστικών πράξεων, αλλά στο κατά νόμο επιτρεπτό της αιτούμενης και πραγματοποιούμενης προστασίας. Δημιουργείται συνεπώς, στην περίπτωση αυτή, έτερο είδος ελαττώματος, το οποίο επιφέρει ,ως συνέπεια ,το ανίσχυρο της αναγκαστικής εκτελέσεως, ως συνόλου. Επακόλουθη συνέπεια του ανυπόστατου της εκτελεστικής διαδικασίας συνιστά η κήρυξη ή η αναγνώριση δικαστικώς του ανίσχυρου της αναγκαστικής εκτελέσεως ή της συγκεκριμένης πράξεως, που μπορεί να επιτευχθεί με την άσκηση αναγνωριστικής αγωγής ή την προβολή ενστάσεως από τον έχοντα έννομο συμφέρον (Κ. Μπέης Δίκη. 2005, ΓΝ. ΝΣΚ 57/2006 , ΑΠ 489/2004 ΕΕΝ 2004,614, Δ 36, 341, ΑΠ 433/2005 ΧρΙΔ 2005,733, ΑΠ 1207/1992 ΕΛΔ 35,1286).

Γενικά, χαρακτηρίζεται ως ανυπόστατη μια διαδικαστική πράξη αν λείπει έστω και μια από τις προϋποθέσεις του πραγματικού του βασικού κανόνα δικαίου που τη ρυθμίζει. Το ελάττωμα αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην επέρχονται οι έννομες συνέπειες της ανυπόστατης πράξεως(Κ. Μπέης, σε Μπέη-Καλαβρό-Σταματόπουλο, σελ. 409, άρθρο 313 §

1 εδ. δ' ΠολΔ που ρυθμίζει το ανυπόστατο και την αυτοδίκαιη ακυρότητα της δικαστικής αποφάσεως).

Σε περίπτωση αποβιώσεως υποχρέου, εις βάρος του οποίου δεν χωρεί κατά τα άνω διοικητική εκτέλεση, επιβάλλεται μετά την αποδοχή της κληρονομιάς (πραγματική ή πλασματική) νέα ειδοποίηση και κατάσχεση εις βάρος των κληρονόμων, κατά το λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κληρονόμος ευθύνεται αυτοδικαίως για τα χρέη της κληρονομιάς. (Γνωμ. ΝΣΚ 43/2007, 858/1992, Μπρίνια, «Διοικητική Εκτέλεση», τόμος Β' σελ. 526 σημ. 30 και σελ. 542, 545, 555, 559). Ειδικότερα, κάθε υποχρέωση δεκτική χρηματικής αποτιμήσεως, είναι μεταβιβάσιμη στους κληρονόμους, διά δε (ρητής ή σιωπηρής ή πλασματικής) αποδοχής της κληρονομιάς καθίσταται οριστική η υπεισέλευση του κληρονόμου σε όλα τα κληρονομητά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της περιουσίας του κληρονομούμενου.

6. Με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 1006/31-12-2013 (ΦΕΚ19 Β/2014) αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ορίζονται, οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση και κατάργηση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), σε φυσικά πρόσωπα, ημεδαπά και αλλοδαπά.

Ειδικότερα, στις διατάξεις του άρθρου 3 της ως άνω αποφάσεως, αναφέρεται ότι, σε περίπτωση θανάτου φυσικού προσώπου μη επιτηδευματία, ο θάνατός του, δηλώνεται από έναν τουλάχιστον κληρονόμο ή εγγύτερο συγγενή, με την προσκόμιση του πιστοποιητικού θανάτου. Περαιτέρω, στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 10 της ίδιας ως άνω αποφάσεως, ορίζεται ότι, η Φορολογική Διοίκηση με οίκοθεν ενέργειες, μπορεί να ενημερώνει το φορολογικό μητρώο, με την ημερομηνία θανάτου φυσικού προσώπου, ύστερα από προηγούμενη γνώση της από οποιαδήποτε πηγή.

Με βάση τα ανωτέρω, παρέχεται η δυνατότητα καταχωρήσεως του θανάτου φυσικού προσώπου στη Δ.Ο.Υ., χωρίς να είναι υποχρεωτική η δήλωση του θανάτου από τους κληρονόμους, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία.

7. Η κατάθεση χρημάτων σε τράπεζα φέρει το χαρακτήρα ανώμαλης παρακαταθήκης, επί της οποίας, σύμφωνα με το άρθρο 830 παρ. 1 ΑΚ, έχουν εφαρμογή, αφενός η περί δανείου διάταξη του άρθρου 806 ΑΚ, κατά την οποία η τράπεζα αποκτά την κυριότητα των κατατιθεμένων χρημάτων, αφετέρου δε η διάταξη του άρθρου 827 ΑΚ, που ορίζει ότι ο θεματοφύλακας, αν ο παρακαταθέτης απαιτεί το πράγμα, οφείλει να το αποδώσει, και αν ακόμη δεν έχει παρέλθει η προθεσμία, που ορίστηκε για τη φύλαξή του. Επομένως, αν αδικαιολογήτως η τράπεζα απέδωσε το ποσό ακύρως επιβληθείσας κατασχέσεως εις χείρας της, ζημιώνεται μεν η τράπεζα, η οποία είναι κυρία των χρημάτων και της οποίας η περιουσία βλάπτεται, ενώ η κατ' αυτής ενοχική αξίωση του καταθέτη, από τη σύμβαση της

ανώμαλης παρακαταθήκης , παραμένει άθικτη. Ενόψει δε και της φύσης του χρήματος ως πράγματος αντικαταστατού και κατά γένος ορισμένου, εξαιτίας της οποίας δεν νοείται αδυναμία αποδόσεως αυτού, λόγω ιρθοράς, κλοπής ή υπεξαίρέσεως, η ευθύνη της Τράπεζας παραμένει πάντοτε συμβατική (ΑΠ 1122/2005, 830/2003).

Κοινός λογαριασμός ή κατάθεση σε κοινό λογαριασμό είναι η διεπόμενη από το Ν. 5638/1932 συμβατική χρηματική κατάθεση σε τράπεζα, η οποία έχει πλείονες δικαιούχους, έκαστος των οποίων από μόνος του ή μαζί με άλλους δύναται να κάνει εν όλω ή εν μέρει χρήση του λογαριασμού, χωρίς τη σύμπραξη των υπολοίπων.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 ν. 5638/1932 συνάγεται ότι, ως προς την τύχη κοινού τραπεζικού λογαριασμού σε περίπτωση θανάτου ενός από τους συγκαταθέτες, πρέπει να διακριθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις: α) Αν δεν έχει τεθεί ο όρος του άρθρου 2, ότι δηλαδή μετά το θάνατο κάποιου συγκαταθέτη η κατάθεση και ο λογαριασμός θα περιέλθει αυτοδικαίως στους λοιπούς επιζώντες, οι κληρονόμοι του καταθέτη δεν υπεισέρχονται έναντι της τράπεζας στη θέση συνδικαιούχου της κατάθεσης με βάση το κληρονομικό τους δικαίωμα, λόγω της σχετικής απαγορεύσεως του άρθρου 3 ν. 5638/1932, αλλά απλώς έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν από τους υπόλοιπους συγκαταθέτες το μέρος εκείνο της καταθέσεως που αντιστοιχεί στο δικαιοπάροχό τους, με βάση την εσωτερική σχέση, β) Αν, αντίθετα έχει τεθεί ο όρος του άρθρου 2 ν. 5638/1932, οι κληρονόμοι αποξενώνονται πλήρως από το ποσό της καταθέσεως, το οποίο εξαιρείται από την κληρονομιά και περιέρχεται αυτοδίκαια στους επιζώντες συγκαταθέτες, χωρίς να μπορούν οι κληρονόμοι να αντλήσουν δικαιώματα από την εσωτερική σχέση των τελευταίων με τον κληρονομούμενο. (ΑΠ 1393/2011 ΤΝΠ «ΝΟΜΟΣ» ΑΠ 855/2002 ΕΛΛΔνη 43 (2002) σελ 1700, ΑΠ 540/1998 ΕΛΛΔνη 40 (1999) σελ. 148, ΑΠ 539/1992 ΕΛΛΔνη 35 (1994) σελ. 78, ΕφΑθ 7530/1997 ΕΛΛΔνη 39 (1998) σελ. 1685, ΜΠρΒόλου 1215/2003, Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ», Κ. Φουντεδάκη, «Κατάθεση σε κοινό λογαριασμό και προστασία του νόμιμου μεριδούχου», Αρμ 1997 σελ. 593-601 ιδίως 595, Σ, Ψυχομάνη, «Τραπεζικό δίκαιο Δίκαιο τραπεζικών συμβάσεων», σελ. 189,1. Βελέντζα, Τραπεζικά δίκαιο, σελ. 135).

Β.8. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 24 του Ν. 4178/2013 τα βεβαιωμένα (εν στενή έννοια) πρόστιμα στις Δ.Ο.Υ., που επιβλήθηκαν για αυθαίρετα κτίσματα ,τα οποία έχουν υπαχθεί στον ως άνω νόμο τίθενται σε αναστολή είσπραξης, κατά την οριζόμενη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 25 του ως άνω νόμου, ύστερα από την υποβολή αιτήσεως του ενδιαφερόμενου προσώπου, προς την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης. Η Υπηρεσία , εν συνεχεία , εκδίδει μία πράξη αναστολής είσπραξεως (των βεβαιωθέντων στη Δ.Ο.Υ. προστίμων), την οποία αποστέλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Επί της σχετικής πράξεως

αναφέρεται ρητά η ημερομηνία ενάρξεως και λήξεως αυτής. Για τα χρέη που τίθενται σε καθεστώς αναστολής, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και ειδικότερα στην παρ. 6 του άρθρου 6 αυτού, ήτοι περί προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, συμψηφισμού χρεών προς το Δημόσιο και εγγραφής υποθήκης με τη διαδικασία του άρθρου 8 του ιδίου Κώδικα. Η χορηγηθείσα αναστολή έχει μεν την έννοια της μη δυνατότητας του Δημοσίου προς είσπραξη της απαιτήσεως δια μέτρων διοικητικής εκτελέσεως, με παρεπόμενη και αναγκαία συνέπεια την παρεμπόδιση ή αδρανοποίηση των πράξεων της διοικητικής εκτελέσεως που έχουν ήδη διενεργηθεί, καθ' όλο το χρονικό διάστημα που ορίζεται στην πράξη (πρβλ. γνωμ. Ν.Σ.Κ. (Ολομ) 426/2000), αλλά δεν αναιρεί την υποχρέωση του οφειλέτη προς πληρωμή, διότι η αναστολή δεν αδρανοποιεί το νόμιμο τίτλο στον οποίο στηρίζεται η οφειλή. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ως άνω άρθρου τα βεβαιωμένα στις Δ.Ο.Υ. πρόστιμα ατόμου τεθούν σε αναστολή εισπράξεως κατά τη διαδικασία του Ν. 4178/2013, θεωρούνται «τακτοποιημένα με νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής». Ο οφειλέτης όμως δικαιούται να εξοφλήσει το σύνολο της οφειλής. Η επιβληθείσα κατάσχεση δεν θίγεται και δεν ανατρέπονται οι έννομες συνέπειες που επέρχονται με την κοινοποίηση του κατασχετηρίου εγγράφου στον τρίτο, πλην όμως, κάθε περαιτέρω υλική ή νομική πράξη μετά την αναστολή, άγουσα σε ικανοποίηση της απαιτήσεως του Δημοσίου ή του καθ' ου η κατάσχεση καθίσταται απαγορευμένη. Επομένως, ανεξάρτητα από την αιτιολογία για την οποία χορηγήθηκε η αναστολή, ενόσω αυτή διαρκεί, διατηρείται η νομική δέσμευση του κατασχεθέντος, ο τρίτος καθίσταται μεσεγγυούχος, εκ του νόμου, μη δυνάμενος να καταβάλλει την κατασχεθείσα απαίτηση ούτε στον καθ' ου η κατάσχεση, ούτε, λόγω της αναστολής, στο Δημόσιο (Γν. ΝΣΚ 341/2014 Α Τακτ. Ολ.).

Για τη διαγραφή των σχετικών βεβαιωμένων προστίμων απαιτείται βεβαίωση υπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 4178/2013 και εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου.

Εν συνεχεία, συντάσσεται Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης, το οποίο συνοδεύεται από την Πράξη Ακυρώσεως του οικείου Χρηματικού Καταλόγου ή της Πράξης Επιβολής Προστίμου, μόνο για το ανείσπρακτο ποσό του βεβαιωμένου προστίμου, προκειμένου να μην τεθεί θέμα περί δικαιώματος του οφειλέτη προς επιστροφή των για οποιοδήποτε λόγο και αιτία, νομίμως όμως και εγκύρως, καταβληθέντων ποσών (π.χ. λόγω παρακρατήσεως, συμψηφισμού, αναγκαστικής κατασχέσεως κλπ), καθόσον αυτά δεν αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις περί αυθαιρέτων. Τα Ατομικά Φύλλα Εκπτώσεως (ΑΦΕΚ) που τυχόν έχουν εκδοθεί για το σύνολο των βεβαιωμένων προστίμων, χωρίς να έχουν ληφθεί από τις Υπηρεσίες Δόμησης

υπόψη τυχόν καταβολές στις Δ.Ο.Υ. ,επιστρέφονται στις ως άνω Υπηρεσίες για να τροποποιηθούν αναλόγως ,σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Γ.9. Με τις διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος καθιερώνονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές του κράτους δικαίου, της προστασίας του διοικούμενου και της χρηστής διοικήσεως ,σύμφωνα με τις οποίες η Διοίκηση, οφείλει να χωρεί με θετικές ενέργειες, στην αναμόρφωση των νομικών και πραγματικών καταστάσεων, οι οποίες δημιουργήθηκαν με ανίσχυρες και ανυπόστατες διοικητικές πράξεις, πράξεις εκδοθείσες κατά πλάνη περί τα πράγματα, ήτοι πράξεις που στηρίζονται σε εσφαλμένη γνώση του εκδόντος διοικητικού οργάνου περί την αντικειμενική ύπαρξη κάποιου γεγονότος, με σκοπό την αποκατάσταση των πραγμάτων(πραγματική και νομική κατάσταση) , στη θέση στην οποία θα ήταν, αν, εξ αρχής, δεν είχε εκδοθεί η ανυπόστατη διοικητική πράξη (ΣΤΕ 2906/2000, ΣΤΕ 3667/1993, 15/1978, Ολομ. ΣΤΕ 3832/1973, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 311/2012, 122/2012, 349/2011, (Ολομ.) 79/2005, ΣΤΕ 100,3320/2011, 2557/2006, 3191/2005 ΣΤΕ 1792/2007, 2557/2006, 3170/2005, 3320/2003, 8,2522/2002, 915/2001, Γν.ΝΣΚ 439,510/2008 ,ΣΤΕ 100/2011,748/2007,Γν.ΝΣΚ 360/2004 , Γν.Ν.Σ.Κ. 421, 71/2011, ΟΛ.Ν.Σ.Κ. 360, 361/2004, ΟΛ.ΣΤΕ 1820/1999, 1356/1999, 2909/1994, 3738/1988, ΣΤΕ 977/2006, ,748/2007,Γν.ΝΣΚ 360/2004 Γν.Ν.Σ.Κ. 421, 71/2011, ΟΛ.Ν.Σ.Κ. 360, 361/2004.).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

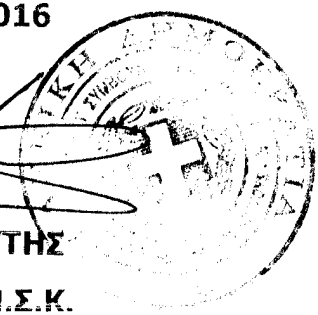
10.Υπό τα ως άνω δεδομένα και ενόψει των προαναφερθεισών διατάξεων, όπως αυτές έχουν ερμηνευθεί , το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί στο τεθέν ερώτημα ότι η Διοίκηση, στα πλαίσια της αρχής της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως ,ενόψει της αρχικής εμπρόθεσμης και αρνητικής δηλώσεως του πιστωτικού ιδρύματος, της ενημερώσεως της φορολογικής αρχής περί του θανάτου της υπόχρεου , ενδείκνυται να αναμορφώσει με τις απαραίτητες ενέργειες ,τις νομικές και πραγματικές καταστάσεις που διαμορφώθηκαν εξ αιτίας της ανυπόστατης κατασχέσεως , ήτοι να επιστρέψει στο Τραπεζικό Ίδρυμα και στους τραπεζικούς λογαριασμούς από τους οποίους εκταμιεύθηκαν, ενόσω υφίστατο αναστολή εισπράξεως , τα ήδη καταβληθέντα από την Τράπεζα , χρηματικά ποσά , δυνάμει της κατασχέσεως που επιβλήθηκε, μετά το θάνατο του υπόχρεου, με το υπ' αριθ. 34166/1659/20.6.2013 κατασχετήριο έγγραφο απαιτήσεων της ΔΟ.Υ. Κηφισιάς ,εις χείρας τραπεζικών ιδρυμάτων. Η Δ.Ο.Υ., ειδικότερα, οφείλει να εκκαθαρίσει το Ατομικό Φύλλο Εκπτώσεως (ΑΦΕΚ) ,που της απέστειλε η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Μαρκόπουλου Αττικής, καθόσον η διάταξη του άρθρου 24 του Ν.4178/2013, στην οποία ορίζεται ότι τα καταβληθέντα ποσά, ανεξαρτήτως της αιτίας καταβολής

δεν αναζητούνται, προϋποθέτουν έγκυρη καταβολή , βασιζόμενη σε υποστατή κατάσχεση .Τα ως άνω χρηματικά ποσά θα επιστραφούν στην Τράπεζα ,ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, καθόσον δεν έχει επέλθει παραγραφή της απαιτήσεως προς επιστροφή ,σύμφωνα με το άρθρο 140 του Ν. 4270/2014,χωρίς όμως να οφείλονται τόκοι υπερημερίας , αφού δεν συντρέχει η προϋπόθεση του άρθρου 21 του ΚΝΔΔ .

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΑΘΗΝΑ 13-10-2016

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΡΛΑΥΤΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΣΣΗ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.